

TAALBELEIDSEXPERT: SESSIE 5



Visie realiseren

Sophie Stroobants

Programma 2015-2016

Taalbeleidsexpert

- Sessie 1: Implementatie voorbereiden
- Sessie 2: Krachtige taalleeromgeving
- Sessie 3: Visie ontwikkelen en communiceren
- Sessie 4: Taalbeleidsplan
- **Sessie 5: Visie realiseren**
- Sessie 6: Evalueren & Institutionaliseren

Werksessies

- Leerkrachtenstijl kleuter + terugkom sessie
- Leerkrachtenstijl lager + terugkom sessie
- Talensensibilisering kleuter/lager + terugkom sessie
- Differentiatie lager + terugkom sessie

Programma van vandaag

■ Even terugblikken

■ Taalbeleid op schoolniveau

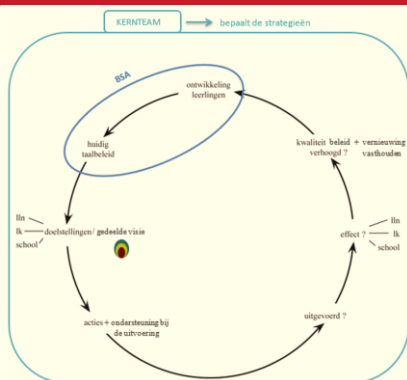
- Tussentijdse opdracht
- Motivatie
- Doelen en acties

■ Iedereen mee?!

Even terugblikken



Hoe is het taalbeleidsplan tot stand gekomen



Taalbeleidsplan

5 Vuistregels:

1. Blijf focussen op **ambitie**
2. Formuleer **doelstellingen**

- SMART
- Op 3 niveaus
- Samenhang
- Geen overvloed

3. Bedenk **acties**.

Concretiseer acties eventueel in een actiefiche.

- Wie - Wat - Wanneer - Hoe

4. Verduidelijk hoe je doelstelling en acties **evalueert**

- Wie - Wat - Wanneer - Hoe

5. Geef **inspraak**



Van den Branden, K. Handboek taalbeleid basisonderwijs (Hoofdstuk 10)

Taalbeleidsplan: doelstellingen Iln./ambitie

- Welke doelstellingen wil je bereiken op leerlingniveau?
 - Wat moeten de Iln bereiken?
 - Welke competenties moeten ze beter verwerven?
 - Wat moeten ze beter kunnen of weten?
 - Welke attitudes moeten ze hebben verworven?
- Hoe kom je tot de doelstellingen op leerlingniveau?
 - Zie hulpkaart 1: implementatie voorbereiden



Taalbeleidsplan: doelstellingen Iln./ambitie

■ Voorbeeld

Ambitie op leerlingniveau

Binnen drie jaar willen we met alle kinderen bereiken:

- dat ze betrokken en actief deelnemen aan gesprekken over uiteenlopende onderwerpen en dat ze in staat zijn om op een vlotte manier hun mening te vertellen en te reageren op meningen van anderen.
- dat ze betrokken kunnen vertellen over topics die in de klas aan bod komen en dat ze dit op een samenhangende en vlotte manier doen.

Taalbeleidsplan: doelstellingen Ikr.

- Wat moeten onze leerkrachten in de klas doen om in te spelen op de noden op Iln.-niveau?
 - Welke competenties moeten ze (beter) verwerven?
 - Welke veranderingen of verbeteringen moeten ze in hun praktijk hebben doorgevoerd?
- Hoe kom je tot doelstellingen op leerkrachtniveau?
 - Doelstellingen vloeien voort uit de concretisering van de krachtige (taal)leeromgeving en de link met het huidige taalbeleid.
 - **12 vragen i.f.v. taalbeleid (vraag 4 tot en met 7)**
 - Kijkwijzer als centrale tool bij verdere verfijning van doelstellingen.
 - Doelstellingen SMART formuleren.

Taalbeleidsplan: acties lkr.

- Acties die de doelstellingen concretiseren
 - Inspiratie voor acties:
 - Wat loopt al maar kan verbeterd worden?
 - In team samengestelde kijkwijzer
 - Opleidingen / Studiedagen
 - ...
 - Bewaak de link tussen doelstellingen en acties.
 - Baken samen met je team de acties af.
 - Acties kunnen heel concreet gemaakt worden door het gebruik van actiefiches.

Taalbeleidsplan: doelstellingen lkr.

■ Voorbeeld

Doelstellingen voor de leerkrachten	Acties
Elke leerkracht zet betekenisvolle taken in door gebruik te maken van motiverende, functionele, interactieve en gecontextualiseerde taken.	Elke leerkracht beoordeelt in elk thema de kwaliteit van de spreektaken a.d.h.v. de ontwikkelde kijkwijzer. Elke leerkracht last 1x per week een groepswork in waarbij er met verdeelde informatie wordt gewerkt om zo kinderen te laten spreken over een tekst die ze eerst zelf gelezen hebben. Elke leerkracht doet 1x per maand een vertelkring in kleine groep.

Taalbeleid op schoolniveau



Tussentijdse opdracht

■ Op zoek naar succesfactoren voor onderwijsvernieuwing



- Lees het artikel 'Nieuwe tijden voor taal'
- Wat zijn belangrijke voorwaarden voor het welslagen van vernieuwingstrajecten in het onderwijs?
- Bespreek deze succesvoorwaarden. Hoe realiseren jullie dit op school?

Taalbeleid: een vernieuwingstraject

■ Succesfactoren voor onderwijsvernieuwing:

- probleembesef
- gevoel van eigenaarschap
- meerwaarde zien, sensibiliseren
- aandacht voor communicatie
- ervaringen uitwisselen / successen delen
- sterke taalbeleidscoördinator en betrokkenheid van de verschillende niveaus in een school
- directie zorgt voor de nodige ondersteuning
- planmatig werken en beleid verankeren

Soorten motivatie

'Omdat het kernteam dit van mij verwacht.'

'Omdat ik me schuldig zou voelen als ik me niet loyaal zou opstellen.'

Straf, beloning, verwachting

Schaamte, schuld, zelfwaarde

Verplichting, druk, stress

Gecontroleerde motivatie

= "MOETIVATIE"

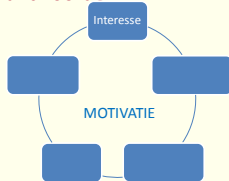
Autonome motivatie

= "GOESTING"

Voorwaarden

■ Interesse

De intrinsieke motivatie van leerkrachten om zich te professionaliseren. Een vernieuwing slaat meer aan als ze **aansluit bij** de zorgen, problemen en **vragen** van de leerkracht. De leraar moet het gevoel hebben dat de vernieuwing een antwoord is op zijn eigen vragen, in plaats van vragen (en bijhorende) antwoorden opgedrongen te krijgen.



Voorwaarden

■ Verbindingen

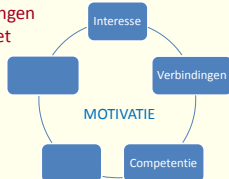
Leraren die zich professionaliseren, houden er niet van alles overboord te gooien. Ze moeten kunnen **behouden wat al goed loopt** en **nieuwe ideeën** daarin kunnen **inpassen**. Vernieuwingen die echt duurzaam zijn, verlopen meestal geleidelijk in een opeenvolging van **kleine stappen**, eerder dan met grote revoluties.



Voorwaarden

■ Competentie

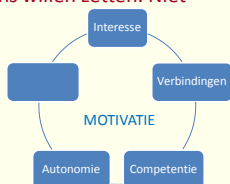
De leraar die een nieuw idee verkent of uitprobeert, mag niet het gevoel krijgen dat anderen zijn competentie in vraag stellen. Meer zelfs, de leraar moet sterk het gevoel hebben dat hij dankzij de vernieuwing zijn eigen competentie echt kan uitbreiden. Directies moeten leraren **ruimte** laten **tot** uitproberen en **experimenteren**. Tegelijk moet de zoekende leerkracht ook ergens terecht kunnen als hij vastloopt of met vragen blijft zitten. Zo lopen vernieuwingen vaak beter als een kerngroep binnen het team het voortouw neemt: die kerngroep verzamelt kennis en praktijkervaring, en kan vervolgens andere leerkrachten **ondersteunen** om hun competentie te verhogen...



Voorwaarden

■ Autonomie

Toch mag de leerkracht in dat groepsgebeuren niet het gevoel verliezen dat hij **controle** heeft **over zijn eigen proces** van professionalisering. Leerkrachten die zich professionaliseren of hun praktijk vernieuwen, moeten **zelf** kunnen **beslissen** hoe snel ze daarin willen gaan, welke stappen ze achtereenvolgens willen zetten. Niet alle leerkrachten gaan dus even snel.



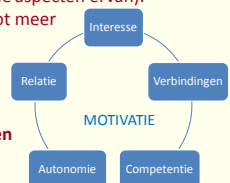
Voorwaarden

■ Relatie

Leraren gaan zich sterker professionaliseren als ze dat samen doen: als ze samen met hun collega's kunnen overleggen, hun collega's kunnen observeren, hun lessen kunnen nabespreken of samen voorbereiden. Ook de hulp van experts en nascholers is vaak erg welkom: leraren leren erg veel van iemand die hen observeert (of op video opneemt) en nadien met hen reflecteert over de kwaliteit van de les (of bepaalde aspecten ervan).

Volgens Michael Fullan ligt de sleutel tot meer onderwijskwaliteit in een **verhoogde samenwerking** tussen leerkrachten.

Schoolteams zouden moeten uitgroeien tot professionele leer-gemeenschappen. **Samenwerkend leren** werkt dus niet alleen voor leerlingen.



Motivatie van leerkrachten op de eigen school

■ Ga aan de slag met de vragenlijst 'motivatie op school'

- Zorg/Leerkrachten - vul de vragenlijst in en/of denk na over wat de leerkrachten zouden invullen
- Directies – reflecteer over je eigen handelen als directie: wat doe je om ervoor te zorgen dat de leerkrachten uit je team 'ja' antwoorden op de vragen?

Motivatie van leerkrachten op de eigen school

■ Ga terug samenzitten met je kernteam

■ Bespreek samen de vorige oefening

■ Bekijk de inspiratielijst met voorbeelden om de motivatie van leerkrachten te verhogen

➤ Wat doen we al?

➤ Wat doen we nog niet, maar zien we nu als een voornemen om meer te doen?

■ Duid een top 5 aan van tips die je als kernteam zeker meeneemt voor dit traject.

Taalbeleidsplan: doelstellingen school

■ Welke ondersteuning is er nodig vanuit het schoolniveau om de doelstellingen op lkr-niveau te realiseren?

• Wat moeten we op schoolniveau doen om ervoor te zorgen dat we doelstellingen en acties op lkr. niveau kunnen realiseren?

➤ **Overleg:**

➤ Informatie

➤ Samenwerking

➤ **Professionalisering:**

➤ Nood aan kennis

➤ Nood aan vaardigheden



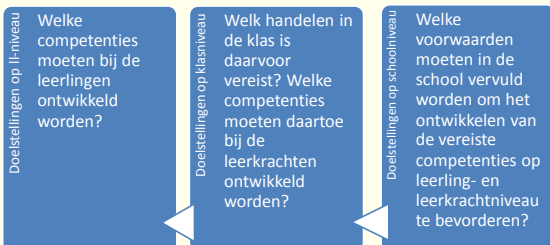
Taalbeleidsplan: doelstellingen school

■ Voorbeeld

Doelstellingen op schoolniveau	Acties
De leerkrachten wisselen informatie uit over taalbeleid.	De groep met gewicht plant maandelijks een vergadering (1 uur) over taalbeleid waar de volgende zaken aan bod komen: • succeservaringen • leervragen en inzichten • bespreking voortgang en evaluatiegegevens
De leerkrachten werken samen om de concrete acties voor te bereiden.	Elke leerkracht kan wekelijks gebruik maken van de mogelijkheid om op dinsdag van vier tot zes samen voor te bereiden. Ieder personeelslid is 1 keer per maand verplicht aanwezig. Elke dinsdag is een lid uit het kernteam aanwezig.

Een samenhangend taalbeleid

Als de doelen op de drie niveaus naast elkaar gelegd worden, moeten ze samen één coherent geheel vormen!



Volgende sessie

- **Wanneer?** 4 maart '16
- **Om hoe laat?** Van 9u30 tot 12u30
- **Waar?** Scheppersinstituut
- **Waarover?**
 - Evalueren en institutionaliseren

Dropbox

Alle documenten vind je terug op Dropbox.



Dropbox

Login: taaltrajectmechelen@hotmail.com

Wachtwoord: Schooljaar20152017

Contactgegevens

www.cteno.be

Sophie Stroobants
Centrum voor Taal en Onderwijs
Blijde Inkomststraat 7 bus 3319
3000 Leuven

016/37.35.75

sophie.stroobants@kuleuven.be
